

UCHWAŁA Nr RIO.II-00313-67/2024

z dnia 31 października 2024 r.

Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku

w sprawie wyrażenia opinii o możliwości spłaty przez Gminę Gródek kredytu długoterminowego w kwocie 1.500.000 zł przeznaczonego na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego Gminy

Na podstawie art. 13 pkt 1 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz.1325), art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1530) oraz Zarządzenia Nr 7/2023 z dnia 27 lipca 2023 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących:

Skład Orzekający w osobach:

Katarzyna Gawrońska	- przewodnicząca
Paweł Gałko	- członek
Marlena Stachurska-Janczyło	- członek

opiniuje z zastrzeżeniami sformułowanymi w uzasadnieniu

możliwość spłaty przez Gminę Gródek planowanego do zaciągnięcia w 2024 r. kredytu długoterminowego w kwocie 1.500.000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Gminy.

UZASADNIENIE

Wójt Gminy Gródek pismem z dnia 14 października 2024 r. (FN.3022.4.2024.MP, wpłynęło do tut. Izby w dniu 14 października 2024 r.) wystąpił z wnioskiem o wydanie opinii o możliwości spłaty planowanego do zaciągnięcia w 2024 roku kredytu długoterminowego w wysokości 1.500.000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego Gminy.

Skład Orzekający po dokonaniu analizy posiadanych dokumentów stwierdza co następuje. Podstawą do zaciągnięcia ww. kredytu jest Zarządzenie Nr 36/24 Wójta Gminy Gródek z dnia 11 października 2024 r. w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego na sfinansowanie deficytu budżetu Gminy Gródek w 2024 roku.

Zgodnie z § 1 tego Zarządzenia, postanawia się zaciągnąć kredyt długoterminowy w wysokości 1.500.000 zł (słownie: jeden milion pięćset tysięcy złotych), z przeznaczeniem na sfinansowanie deficytu budżetu Gminy Gródek w 2024 roku.

Kredyt wraz z kosztami obsługi zadłużenia spłacany będzie do 2039 roku z dochodów własnych Gminy, o czym stanowi § 2 Zarządzenia Wójta.

Wójt Gminy Gródek dokonując powyższej czynności działał na podstawie upoważnienia Rady Gminy Gródek, zawartego w § 10 pkt 1 Uchwały Nr LIII/472/23 z dnia 22 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy Gródek na 2024 r. Zgodnie z tym przepisem, upoważnia się Wójta do zaciągania kredytów do wysokości poszczególnych limitów zobowiązań określonych przez Radę w § 7 Uchwały.

Opiniowany kredyt nie przekracza limitu zobowiązań ustalonego w § 7 pkt 1 Uchwały Nr LIII/472/23. Zgodnie z tym przepisem, limit zobowiązań z tytułu kredytów zaciąganych na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu wynosi 1.500.000 zł.

Przeznaczenie kredytu zgodne jest z postanowieniami art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1530). Wójt Gminy Gródek podejmując zarządzenie o zaciągnięciu kredytu działał więc w granicach limitu i upoważnienia.

Budżet Gminy Gródek, po zmianach dokonanych do dnia podjęcia Zarządzenia Nr 36/24, przedstawia się następująco:

- dochody ogółem: 43.768.802,38 zł,
w tym bieżące: 34.300.808,88 zł, majątkowe: 9.467.993,50 zł,
- wydatki ogółem: 46.713.159,13 zł,
w tym bieżące: 34.617.604,66 zł, majątkowe: 12.095.554,47 zł.

Różnica między planowanymi dochodami a wydatkami budżetu stanowi deficyt na kwotę 2.944.356,75 zł. Jako źródło pokrycia tego deficytu wskazano (§ 5 ust.1 Uchwały Nr V/37/24 z dnia 30 września 2024 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Gródek na 2024 r.):

- przychody z tytułu zaciąganych kredytów w kwocie 1.500.000 zł;
- przychody pochodzące ze szczególnych zasad wykonywania budżetu określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w kwocie 17.893 zł;
- przychody z tytułu wolnych środków w kwocie 1.426.463,75 zł.

Powyższe źródła pokrycia deficytu zgodne są z art. 217 ust. 2 pkt 2, pkt 6 i pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Łączna planowana w budżecie na 2024 rok kwota przychodów wynosi 3.559.356,75 zł i oprócz wyżej wskazanych przychodów przeznaczanych na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego obejmuje jeszcze przychody z tytułu wolnych środków w kwocie 615.000 zł, przeznaczane na rozchody z tytułu spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów oraz wykupu papierów wartościowych.

Jednocześnie Skład Orzekający wskazuje, że zgodnie z bilansem z wykonania budżetu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r., Gmina posiada przychody wewnętrzne możliwe do zaangażowania w budżecie 2024 roku w łącznej wysokości 2.059.356,75 zł.

Wynik z działalności bieżącej Gminy w roku 2024 zamyka się tzw. niedoborem operacyjnym (ujemną różnicą pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi) w wysokości 316.795,78 zł, co nie narusza postanowień art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, jednak negatywnie oddziałuje na kształtowanie się relacji, o której stanowi art. 243 ust. 1 tej ustawy.

W zakresie spełnienia ustawowych wskaźników dotyczących poziomu zadłużenia wskazać należy, że zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Gródek na lata 2024-2027 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2024-2039, zmienioną Uchwałą Rady Gminy Gródek Nr V/36/24 z dnia 30 września 2024 r., zadłużenie Gminy na koniec 2023 roku wyniosło 8.636.642 zł. Zgodnie z konstrukcją budżetu przyjętą na 2024 rok, zadłużenie Gminy na koniec 2024 r. wzrośnie i wyniesie 9.521.642 zł. W kolejnych latach objętych Prognozą nie planuje się

pozyskiwania nowych przychodów z tytułów zwrotnych (zaciągania długu publicznego). Zaciągnięty i planowany do zaciągnięcia w 2024 roku dług ma zostać spłacony do końca 2039 roku. Według założeń przedłożonego WPF, Gmina ma osiągać począwszy od 2025 roku dodatnie wyniki budżetu (kol. 3 WPF), które w całości będą służyły finansowaniu w poszczególnych latach rozchodów tytułem spłaty zaciągniętego i planowanego do zaciągnięcia długu (kol. 3.1 WPF).

Od 2025 roku zakładane są ponadto tzw. nadwyżki operacyjne, czyli dodatnie różnice między dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi, uwzględniające wymogi reguły wydatkowej z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, kształtujące się na poziomie 474.642 zł – 835.000 zł, co znajduje swoje uzasadnienie w świetle danych historycznych (na 2024 rok zaplanowano jednak niedobór operacyjny w wysokości 316.795,78 zł).

W całym okresie objętym Prognozą planuje się uzyskiwanie dochodów ze sprzedaży majątku, w łącznej kwocie wynoszącej 2.540.000 zł.

Z przedłożonej Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Gródek na lata 2024-2027 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2024-2039, uwzględniając wartości sprawozdawcze z wykonania budżetów w latach 2017-2023 (okres siedmiu lat) wynika, iż w całym okresie objętym Prognozą zostanie zachowana relacja, o której stanowi art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, tzn. wskaźniki planowanych w poszczególnych latach spłat zobowiązań (wynikające z relacji po lewej stronie nierówności we wzorze z art. 243 ustawy o finansach publicznych) nie przekroczą wskaźników dopuszczalnych limitów spłat zobowiązań (określonych po prawej stronie nierówności we wzorze).

Podkreślić jednak trzeba, że realizacja przyjętych w WPF wskaźników jest w znacznym stopniu uzależniona od realistyczności planowanych na poszczególne lata struktur budżetu, a od 2031 roku różnica pomiędzy wskaźnikami planowanych spłat zobowiązań i wskaźnikami dopuszczalnych limitów spłat jest niewielka (w niektórych latach wynosi ona poniżej 0,5 %).

Z formalnego punktu widzenia spełniony jest wymóg realistyczności, o którym stanowi art. 226 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Z kolei stopień realizacji poszczególnych wielkości, a więc ocena realistyczności Wieloletniej Prognozy Finansowej z punktu widzenia osiągnięcia zakładanych kwot, jest dosyć ograniczona. Trzeba zaznaczyć, że długi, bo 16-letni czas prognozowania, obarczony jest znaczącym ryzykiem błędu w szacowaniu wartości istotnych z punktu widzenia obsługi zaciągniętego i planowanego do zaciągnięcia długu. W tym kontekście Skład Orzekający zwraca również uwagę na wprowadzane obecnie istotne zmiany prawne dotyczące finansowania samorządu terytorialnego (w tym także pozyskiwania przez gminy dochodów z tytułu podatku od nieruchomości), których skutki ekonomiczne nie są jeszcze w pełni możliwe do oszacowania.

Uwzględniając dalszy przyrost zadłużenia Gminy, konieczność generowania od 2025 roku dodatnich wyników budżetu przeznaczanych na spłaty i ograniczania wydatków bieżących, w ocenie Składu Orzekającego konieczne jest nieprzerwane monitorowanie realizacji założeń przedstawionych w Prognozie. Skład Orzekający wydając niniejszą opinię zastrzega konieczność zachowania dyscypliny w wykonaniu budżetów w okresie objętym Prognozą, celem urzeczywistnienia zakładanych w WPF wartości, w tym osiągnięcia prognozowanych wskaźników obsługi długu warunkowanych m.in. odpowiednimi wynikami operacyjnymi budżetów.

Mając powyższe na uwadze Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby
Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Składu Orzekającego

Katarzyna Gawrońska